

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoCsp/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619203373
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6619203373.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Anny Snopčokovej, v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom: 829 48 Bratislava, Bajkalská 30, P. O. Box 48, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: v 1. rade : J. Y. , nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX W., G. XXXX/X, v 2. rade: C. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX W., G. XXXX/X, o zaplatenie 16 007,43 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec číslo konania 17Csp/85/2019-62 zo dňa 19.11.2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 17Csp/85/2019-62 zo dňa 19. 11. 2019 vo výroku II. a v závislom výroku III. o trovách prvoinštančného konania **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobca **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej „súd prvej inštancie“, alebo „okresný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom výrokom I. uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 16 007,43 eur s 5,0 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 23.11.2019 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a výrokom III. súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov prvoinštančného konania a priznal žalobcovi náhrada trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

1.1. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie konštatoval skutkový a právny základ uplatneného nároku žalobcu, ktorý sa ako veriteľ domáhal voči žalovaným 1/ a 2/, ako úverovým dlžníkom, zaplatenia sumy 16 007,45 eur s príslušenstvom, na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 1111084 7 07 zo dňa 05.02.2018, uzavretej medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ (ďalej „zmluva o úvere“), ktorou poskytol žalovaným úver vo výške 15.600,- eur. Žalovaní 1/ a 2/ sa zaviazali splácať úver pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 131,56 eur, ktoré boli povinní uhrádzať na účet konta stavebného sporenia. Do pridelenia cieľovej sumy túto sumu tvoria vklady na konto sporenia vo výške 58,89 eur, pri úroku za medziúver 4,99% p.a. a poplatok za rizikové životné poistenie vo výške 7,80 eur. Žalovaní 1/, 2/ porušili zmluvne dohodnuté podmienky a úver prestali riadne a včas splácať a žalobca ich listom zo dňa 10.12.2018 vyzval na doplatenie omeškaných splátok, pričom žalovaných upozornil, že v prípade, ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené, žalobca dňa 22.01.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru predstavovala sumu 16 052,43 eur, pričom pozostáva z istiny vo výške 15 485,33 eur, z nezaplatených úrokov za úver 4,99% p.a. do 22.01.2019, spolu vo výške 451,90 eur, z nezaplatených poplatkov za upomínanie spolu vo výške 45 eur a nezaplatených poplatkov

za poistenie vo výške 70,20 eur. Žalobca si v žalobe neuplatnil poplatky za upomínanie vo výške 45 eur a požadoval uložiť povinnosť žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 16 007,43 eur spolu so 4,99 % p. a. úrokom za úver zo sumy 15 485,33 eur od 23.01.2019 do zaplatenia a 5,00 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy 16 007,43 eur od 23.01.2019 do zaplatenia a trovy konania. 1.2. Súd prvej inštancie uplatnený nárok právne posúdil podľa ustanovení § 52 ods. 1, 2, 3 a 4, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 54 ods. 1 a 2 a § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej „Občiansky zákonník“), účinného ku dňu 05.02.2018 (ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere), v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a s poukazom na § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších zmien a doplnkov, účinného ku dňu 05.02.2018 a súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvný vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a násl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

1.3. Súd prvej inštancie následne konštatoval, že mal z vykonaného dokazovania preukázané, že žalovaná 1/, ako dlžníčka a žalovaný 2/, ako spoludlžník, so žalobcom uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 1111084 7 07 dňa 05.02.2018 vo výške 15 600,- eur na preklopenie obdobia, kým dlžník splní všetky podmienky na pridelenie cieľovej sumy na poskytnutie stavebného úveru s tým, že po splnení všetkých podmienok sa medziúver zmení na stavebný úver pod č. 111108407 007 vo výške 9 177,73 eur. Z obsahu zmluvy vyplýval druh úveru - medziúver spotrebiteľský, na dobu určitú, na sumu 15 600,- eur, úroková sadzba 4,99 % p.a., výška mesačnej splátky úrokov z medziúveru 64,87 eur, splatnosť 15-ty deň mesiaca, počet splátok úrokov z medziúveru do pridelenia cieľovej sumy 111, výška mesačného poplatku za prijatie do rizikového životného poistenia 7,80 eur. Po pridelení cieľovej sumy by výška stavebného úveru bola 9 177,73 eur, úroková sadzba 2,90% p.a., výška mesačnej splátky 123,76 eur, splatnosť 15-ty deň, počet splátok 82, konečná splatnosť úveru 15.02.2034, RPMN stavebného úveru 5,08 %, priemerná hodnota RPMN 10,19 %, celková čiastka, ktorú má dlžník zaplatiť na medziúvere 25 273,02 eur, výška odplaty za poskytnutie úveru pre medziúver 5,59 %, pre stavebný úver 3,54%.

1.4. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že z upozornenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 10.12.2018 zistil, že obidvaja žalovaní boli oboznámení s tým, že dňa 31.12.2018 žalobca vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru, keďže neuhradili dlžné splátky vrátane splátky za mesiace september 2018, spolu vo výške 436,02 eur. Upozornenie obom žalovaným bolo doručené do vlastných rúk, o čom svedčia pripojené doručky. Z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 22.01.2019 okresný súd zistil, že obidvaja žalovaní boli oboznámení s tým, že ku dňu 22.01.2019 nastáva mimoriadna splatnosť úveru a zároveň boli vyzvaní, aby dlžnú sumu vrátane príslušenstva, ktorá ku dňu 22.01.2019 predstavuje 16 052,43 eur, uhradili žalobcovi. Aj toto oznámenie obom žalovaným bolo doručené do vlastných rúk, o čom svedčia pripojené doručky. Súd prvej inštancie potom na základe zistených skutočností uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 16 007,43 eur, keďže do podania žaloby nebola pohľadávka žalobcu uhradená, vrátane úroku z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti.

1.5. Následne však potom súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 22.01.2019, čím z jeho strany došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a preto žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 22.01.2019, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Riadny úrok z úveru predstavuje odplatu veriteľa za užívanie istiny úveru dlžníkom po dohodnutú dobu do konečnej splatnosti úveru. Využitím práva predčasného zosplatnenia úveru zo strany veriteľa dochádza k zmene obsahu záväzku veriteľa, ako dlžníka, ktorý stráca výhodu splátok splatných do termínu konečnej splatnosti, teda čerpané peňažné prostriedky už nemá právo užívať po dobu pôvodne dohodnutú - do konečnej splatnosti, ale dlžnú sumu musí vrátiť veriteľovi predčasne. Podľa názoru súdu prvej inštancie zmluvne dohodnuté úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov majú žalovaní zaplatiť len do splatnosti úveru. Preto okresný súd dospel k záveru, že nie je možné žalobcovi priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru a preto v tejto časti žalobu zamietol (výrokom II. rozsudku). Žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu 16 007,43 eur s 5,0 % ročným úrokom z omeškania od 23.01.2019 do zaplatenia, keďže od tohto času sú v omeškaní s jej zaplatením (výrok I. rozsudku).

1.6. Okresný súd výrokom III. rozhodol o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania podľa ustanovení § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP a priznal žalobcovi náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Voči rozsudku súdu prvej inštancie v jeho výroku II., ktorým okresný súd zamietol žalobu v časti úroku za úver vo výške 4,99 % ročne zo sumy 15 485,33 eur od 23.01.2019 do zaplatenia podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie z dôvodov, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP). V dôvodoch odvolania uviedol, že uzatvoril so žalovanými zmluvu o úvere, pričom žalovaní sa zaviazali v štádiu medziúveru splácať len úroky z medziúveru do okamihu splnenia podmienok na poskytnutie stavebného úveru. Platenie uvedených úrokov bola „odplata“ za to, že žalobca poskytol žalovaným peňažné prostriedky skôr, ako boli splnené podmienky na poskytnutie stavebného úveru a to v súlade so zmluvou o úvere, všeobecnými podmienkami a zákonom o stavebnom sporení. Vzhľadom na to, že žalovaní sa dostali do omeškania so splácaním úveru, žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Zmluva o úvere je absolútny obchod a bez ohľadu na povahu účastníkov úverového vzťahu sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka. Odvolateľ následne citoval kogentné ustanovenia § 497 a § 502 Obchodného zákonníka, pričom analogicky povinnosť platiť úroky aj po zosplatnení úveru možno vyložiť z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého ak dlžník vráti peňažné prostriedky skôr, než bolo dohodnuté, je povinný platiť úroky len do momentu vrátenia peňažných prostriedkov.

2.1. Podľa názoru žalobcu je teda nepochybné, že povinnosť dlžníka platiť dohodnutý úrok za úver zaniká až úplným vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov. Žalobca v odvolaní uviedol, že bol nútený uplatniť právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, nakoľko žalovaní porušili svoje povinnosti, pričom aj naďalej pretrváva stav, kedy veriteľ nedisponuje s peňažnými prostriedkami a tieto sa naďalej sústreďujú u žalovaných a na strane žalovaných naďalej pretrváva zvýhodnený stav užívania peňažných prostriedkov a to dokonca bezodplatne, keďže peňažné prostriedky stále nevrátili. Žalobca zdôraznil, že nemal inú možnosť, keďže žalovaní boli tí, ktorí porušili svoje povinnosti. Splatnosťou nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný plniť. Povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver nie je novou povinnosťou, ktorú by dlžník pred splatnosťou nemal, nejde o nové dohodnuté úroky. Zmena spočíva v tom, že vzhľadom na to, že dlžník porušil svoju povinnosť, celá pohľadávka sa stáva splatnou bez ohľadu na dohodnutú lehotu vrátenia. Odvolateľ poznamenal, že v prípade, ak by porušením povinnosti dlžníka, v dôsledku ktorého žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, zanikol veriteľov nárok na zaplatenie úrokov za úver, dlžník by prakticky porušením povinnosti získal pre neho výhodnejšie postavenie, nakoľko by sa „zbavil“ povinnosti plniť zmluvne dohodnuté plnenie. Podľa názoru žalobcu je takéto konanie v rozpore s dobrými mravmi.

2.2. Žalobca taktiež zdôraznil, že žalovaní 1/ a 2/ na pojednávaní uviedli, že sú si vedomí dlžby, ktorú majú. Na základe uvedeného je zrejmé, že žalovaní žiadnym spôsobom nerozporovali výšku žalobou uplatnenej pohľadávky. Podľa názoru žalobcu je neprípustné, aby sa tým, že vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v dôsledku porušenia povinnosti zo strany žalovaných, dostal do horšej situácie a prišiel by tak o právo požadovať úroky za úver, ktoré predstavujú odplatu za užívanie istiny a mal by nárok len na úrok z omeškania. Priamo z ustanovení § 497 a § 502 Obchodného zákonníka vyplýva, že úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, t. j. do doby skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov veriteľovi. Na druhej strane úrok z omeškania je sankcia za to, že dlžník je v omeškaní so splatením peňažného záväzku z poskytnutého úveru a je potrebné rozlišovať tieto dva inštitúty. Žalobcovi sa ďalej zdá nelogické, prečo by dlžníci, ktorí prestali splácať úver riadne a včas, mali užívať peňažné prostriedky, ktoré dostali od veriteľa a ktoré nevrátili, bez toho, aby boli povinní platiť odplatu za ich poskytnutie. Má za to, že nepriznanie úroku za úver spôsobuje značnú nerovnováhu medzi sporovými stranami spočívajúcu v tom, že žalovaní sú neprímerane zvýhodňovaní voči veriteľovi a majú právo užívať peňažné prostriedky od žalobcu bezodplatne. Rovnako sú žalovaní ako porušovatelia povinnosti neprímerane zvýhodňovaní aj voči tým dlžníkom, ktorí si svoje povinnosti plnia riadne a včas. Uvedené sa zdá žalobcovi absolútne neprijateľné, pretože v právnom štáte je neakceptovateľné, aby sa osoba porušením svojich povinností dostala do výhodnejšej pozície, akú mala pri riadnom plnení svojich povinností. Žalobca poukázal aj na to, že samotný zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v § 13 ods. 3 predpokladá platenie úrokov za úver až do splatenia istiny.

2.3. Na podporu svojich argumentov žalobca poukázal na skutočnosť, že v uvedenej otázke rozhodovacia súdna prax nie je ustálená a žalobca v ďalšom texte odvolania poukázal a citoval z viacerých rozhodnutí Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove.

Odvolateľ tak trvá na svojom stanovisku, že jeho nárok na úrok za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti, t. j. odo dňa 31.01.2018, je plne legitímny a v tejto súvislosti poukazuje aj na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.07.2019, spis. zn. 6Cdo/113/2018, ktorým zrušil Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27.02.2018, spis. zn. 5Co/40/2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia dovolací súd v spojitosti s právnou otázkou, či veriteľ má po zosplatnení dlhu nárok na zmluvné úroky poukázal na rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 07.08.2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nespĺnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplataenia. Na základe týchto záverov potom Najvyšší súd SR konštatoval, že veriteľ má právo nielen na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale rovnako aj na úroky z omeškania, pričom nie je vylúčená ich kumulácia. Na základe uvedených dôvodov potom odvolateľ navrhuje, aby dovolací súd rozsudok okresného súdu v časti napadnutého výroku II. zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Žalovaní 1/ a 2/ k odvolaniu žalobcu uviedli, zhodne so svojim vyjadrením na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 19.11.2019 na okresnom súde, že sú si vedomí svojho záväzku voči žalobcovi, sú si vedomí všetkých svojich podlžností, teda aj podlžností mimo žalobcu. Žalovaná 1/ uviedla, že je onkologický pacient, diabetik - bez ID (ZŤP) s príjmom cca 60,- eur. Nakoľko sa stala insolventnou, exekútor poverený spoločnosťou Home Credit im zablokoval všetky účty a ostalo im cca 60,- eur k životu. Syn, u ktorého bývajú, pomáha jej a manželovi (žalovanému 2/), nakoľko aj on, ako dôchodca poberá starobný dôchodok vo výške 250,- eur a tiež má exekúcie voči Sociálnej poisťovni z obdobia podnikania. Žalovaná 1/ uviedla k odvolaniu žalobcu, že nevie posúdiť jeho opodstatnenosť. Uviedla však, že zmluva im v tom čase bola predložená na podpis („tu podpíšte“), nik im nič nevysvetlil, neriešili sa žiadne úroky či percentá a poznamenala, že nikto nikdy podrobne a pozorne zmluvu PSS, a.s. nečítal a nebola mu bodovo podrobne vysvetlená.

4. Na vyjadrenie žalovaných 1/ a 2/ k jeho odvolaniu reagoval žalobca len v stručnosti, pričom zdôraznil, že žalovaní vo svojom vyjadrení opätovne konštatujú, že sú si vedomí svojho záväzku voči PSS, a.s.. a taktiež uvádzajú, že im pri podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere nikto nič nevysvetlil. Vzhľadom na opakované konštatovanie žalovaných o dôvodnosti nároku žalobcu, ako aj vzhľadom na rozsudok, v ktorom okresný súd v rámci odôvodnenia konštatoval, že zmluva o úvere bola platne uzavretá, považuje žalobca uvedené tvrdenia za irelevantné. Nakoľko sa žalovaní žiadnym spôsobom nevyjadrili k podanému odvolaniu, žalobca v celom rozsahu trvá na svojom odvolaní a odvolacom návrhu.

5. V dôsledku odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd dovolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku - ďalej „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku II. a v závislom výroku III. o trovách prvoinštančného konania podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu, vychádzajúc z dôvodov a rozsahu odvolania, ktorými je v sporovom konaní viazaný (§ 379 a § 380 CSP), konštatuje správnosť dôvodov a právnych úvah, na podklade ktorých prvoinštančný súd rozhodol. Je potrebné zdôrazniť, že žalobca, ktorý ako odvolateľ namietal vecnú správnosť v meritórnom výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie, neuviedol v odvolaní žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli známe súdu prvej inštancie, ani nežiadal doplniť dokazovanie za podmienok stanovených v ustanovení § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré nemohli byť bez jeho viny prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolaním len spochybnil vyvodený právny názor súdu prvej inštancie na podklade vykonaného dokazovania a namietal dôvody a právne posúdenie veci, pokiaľ prvoinštančný súd uviedol, akými úvahami sa spravoval a na podklade ktorých skutočností zaujal právny názor vyslovený v odvolaní napadnutom meritórnym výroku rozsudku.

7. Odvolací súd súčasne konštatuje, že súd prvej inštancie náležite a správne zistil skutkový stav veci, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle § 383 CSP je viazaný

skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Nebolo preto potrebné zo strany odvolacieho súdu dopĺňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie (§ 384 a § 385 CSP).

8. Súd prvej inštancie sa správne v odôvodnení rozsudku zameral predovšetkým na právne posúdenie základného zmluvného vzťahu, z ktorého uplatnený nárok vzišiel. Okresný súd správne konštatoval, že vzhľadom na postavenie zmluvných strán je nutné danú zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ustanovení § 52 a násl. Občianskeho zákonníka. Táto skutočnosť (že ide o spotrebiteľský vzťah) v odvolacom konaní sporná ani nebola. Predmetom a rámcom odvolacieho konania (v zmysle odvolacích námietok žalobcu) však bolo zodpovedanie otázky, či je z hľadiska posúdenia dôvodnosti uplatnených úrokov z poskytnutého spotrebiteľského úveru možné a nutné aplikovať na daný zmluvný vzťah ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, predovšetkým ustanovenia § 502 a § 503 Obchodného zákonníka, ktorých aplikácie sa odvolateľ dovoláva. Aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka má potom zásadný vplyv na posúdenie aj nároku veriteľa na úroky z úveru po vzniku omeškania dlžníka s vrátením sumy poskytnutého úveru.

9. Podľa ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.2015 (odvolací súd podotýka, že posudzovaná zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená dňa 05.02.2018) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

10. Odvolací súd sa predovšetkým vysporiadal s argumentáciou žalobcu, ktorý síce zhodne s právnym názorom vysloveným súdom prvej inštancie nespochybňuje, že daný zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovanými, vyplývajúci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné posudzovať z hľadiska spotrebiteľského práva a s poukazom na ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy, avšak argumentuje, že pokiaľ ide o omeškanie dlžníka s vrátením peňažnej sumy, ktorého právne následky sú upravené odlišne v občianskoprávnej a obchodnej úprave, táto sa spravuje ustanovením § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Odvolací súd poznamenáva, že na tento argument žalobcu, a to vzhľadom na citované zákonné ustanovenie § 52 ods. 2 vety tretej Občianskeho zákonníka, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka a to aj za predpokladu, ak by sa inak riadili normami obchodného práva, tak nemožno prihliadnúť. Z uvedeného zákonného ustanovenia (v znení účinnom od 1. apríla 2015) vyplýva, že spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere predurčuje aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka nielen na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, ale aj na posúdenie všetkých iných právne relevantných skutočností z právneho vzťahu založeného touto zmluvou, i keď ide o absolútny obchod v zmysle Obchodného zákonníka. Je tak nutné na daný zmluvný vzťah aplikovať výlučne občianskoprávnu úpravu obsiahnutú v Občianskom zákonníku. Význam inštitútu spotrebiteľskej zmluvy a legislatívne osobitne upravených práv a povinností vo vzťahoch, v ktorých ako zmluvná strana vystupuje spotrebiteľ, spočíva vo zvýšenej miere zabezpečenia ochrany práv spotrebiteľa, ako spravidla slabšej a právne neuvedomelej zmluvnej strany proti odborne i právne v oveľa vyššej miere erudovanému dodávateľovi.

11. Podľa ustanovenia § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Podľa citovaného ustanovenia, odseku 2, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

12. Relevantné z hľadiska posúdenia správnosti úvahy prvoinstančného súdu je zodpovedanie otázky, či bol správny záver súdu, že veriteľ si po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, ktorý bol dlžník v zmysle zmluvných dojednaní povinný dovtedy uhrádzať v splátkach, môže voči dlžníkovi uplatňovať popri istine súčasne úroky, ako aj úroky z omeškania, nakoľko sa dlžník preukázateľne dostal do

omeškania so splnením svojho dlhu (v dôsledku čoho aj veriteľ pristúpil k svojmu jednostrannému právnomu úkonu). V konaní nebolo sporné, že žalobca, ako veriteľ, listom zo dňa 22.01.2019 vyhlásil predčasnú/mimoriadnu splatnosť Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 1111084 7 07 zo dňa 05.02.2018 a to v dôsledku nesplácania poskytnutého úveru dlžníkom (solidárne zaviazanými žalovanými 1/ a 2/) riadne a včas, pričom bola dlžníkom poskytnutá dodatočná lehota na zaplatenie celého dlhu vrátane príslušenstva a márnym uplynutím aj tejto dodatočnej lehoty na plnenie sa dlžníci dostali do omeškania. V nadväznosti na uvedené je potom následne nutné vychádzať z citovaného ustanovenia § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý pre prípad omeškania dlžníka plniť peňažný záväzok riadne a včas, poskytuje veriteľovi právo od zmluvy odstúpiť, pričom z ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka jednoznačne vyplýva, že dochádza aj k modifikácii peňažného nároku veriteľa, pretože zákon ustanovuje, že pokiaľ ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení už len úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

13. Odvolací súd poznamenáva, že z tohto zákonného ustanovenia je zrejmé, že po vyhlásení predčasnej splatnosti celého úveru je veriteľ oprávnený požadovať od dlžníka popri plnení (pričom plnenie je nutné chápať do momentu zosplatenia celého dlhu ako súhrnnú sumu zosplateného peňažného dlhu dlžníka, ktorý obsahuje jednak istinu, prípadné poplatky za poskytnutie peňažných prostriedkov, ako aj úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov), len zákonné sankčné mechanizmy za omeškание dlžníka a to úrok z omeškania, pokiaľ nie je podľa Občianskeho zákonníka oprávnený požadovať od dlžníka poplatok z omeškania. Výška uvedených sankčných mechanizmov je vykonávacím predpisom limitovaná a nezávisí tak od svojvôle veriteľa, a dokonca ani od dohody s dlžníkom. Z dikcie uvedeného zákonného ustanovenia § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka tak nevyplýva, že by bol veriteľ oprávnený po zosplatení celého dlhu (vrátane istiny, poplatkov a dovtedajších úrokov zosplateného dlhu) požadovať okrem zákonom prípustných sankčných prostriedkov z omeškania dlžníka aj úroky z dlžnej sumy. Súd prvej inštancie tak vecne správne výrokom II. rozsudku zamietol zvyšnú časť žaloby, a to v časti o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 4,99 % ročne zo sumy 16.007,43 eur od 23.11.2019 do zaplatenia a to z dôvodu, že v dôsledku vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru prináleží veriteľovi od doby zosplatenia úveru len úrok z omeškania a nie už samotný úrok z úveru, pretože dlžník sa dostal do omeškania a nastupuje tak režim platenia úrokov z omeškania v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Takýto záver je logický, pretože z podstaty zmluvného úroku vyplýva, že je odplatom za užívanie finančných prostriedkov, ktoré poskytol veriteľ dlžníkovi do doby splatnosti dlhu. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo ku dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru a jednak úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Nie je pritom rozhodujúce, či splatnosť pohľadávky nastane v dohodnutej dobe, alebo skôr, ak veriteľ využil právo požadovať splatenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej splátky podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka. Po splatnosti pohľadávky možno požadovať len úroky z omeškania.

14. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou, podľa ktorej má veriteľ právo na zmluvné úroky aj počas doby, v ktorej je dlžníkom v omeškani s vrátením úveru, pretože počas tejto doby veriteľ nemá možnosť so svojimi peňažnými prostriedkami nakladať a dlžník by mal mať povinnosť kompenzovať veriteľa za celý čas, ktorý istinu skutočne užíval až do jej faktického vrátenia veriteľovi. Sankciou za omeškание dlžníka a jeho motiváciou čo najskôr pohľadávku zaplatiť, ale aj kompenzáciou veriteľa za nemožnosť používať istinu, sú od okamihu, ako sa dlžník dostane do omeškania, úroky z omeškania. Zo zákona (§ 565 Občianskeho zákonníka) spotrebiteľovi vzniká voči veriteľovi nová povinnosť - zaplatiť celú pohľadávku, teda povinnosť zaplatiť veriteľovi nesplatenú istinu a splatné úroky, výška ktorých sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa zafixuje. Zákon pritom otázku splatnosti zvyšku pohľadávky po strate výhody splátok osobitne nerieši. Je preto nevyhnutné aplikovať ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka a túto pohľadávku považovať za jednorazovo splatnú ako celok odo dňa nasledujúceho po žiadosti veriteľa, pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak. Nakoľko pôvodný zmluvný vzťah - a tým aj vzájomné práva a povinnosti z neho vyplývajúce - sa zásadným spôsobom menia momentom vyhlásenia predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru, práve týmto okamihom nastupuje nová povinnosť spotrebiteľa a práve v tomto okamihu sa zastavuje zmluvne dohodnutá povinnosť spotrebiteľa platiť riadne dohodnuté úroky a spotrebiteľ je povinný vrátiť veriteľovi popri nesplatení istine len tie úroky, ktoré boli splatné ku momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka - zmena v obsahu záväzku). Zmena v

obsahu záväzku potom aj spôsobuje novú povinnosť dlžníka - od momentu omeškania s vrátením celej istiny vrátane kapitalizovaného úroku k vyhláseniu predčasnej splatnosti celého dlhu - platiť z takejto sumy kapitalizovaného dlhu aj úroky z omeškania v zákonnej výške. Je to povinnosť dlžníka vyplývajúca ex lege - z ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak by veriteľ popri riadnych úrokoch (ako ceny peňazí) od dlžníka požadoval aj úroky z omeškania z istiny, dochádzalo by tým k situácii, že by sa istina veriteľovi zhodnocovala duplicitne. Jedenkrát vo forme riadnych úrokov, ktoré by ako cenu peňazí požadoval veriteľ za to, že dlžník nevrátil celú istinu včas, druhýkrát vo forme úrokov z omeškania, ktoré by veriteľ požadoval z toho istého titulu, teda, že spotrebiteľ nevrátil celú istinu včas. Takejto požiadavke by súd musel odoprieť ochranu okrem vyššie uvedených dôvodov aj z titulu rozporu s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), prípadne vzhľadom na zjavné zneužitie práva (článok 5 Civilného sporového poriadku). Keďže ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka zjavne modifikuje dobu trvania (resp. minimálne dobu oprávnenia dlžníka užívať peniaze veriteľa) zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru, berúc do úvahy ustanovenie § 578 Občianskeho zákonníka a mlčanie zákonodarcu o pokračujúcej povinnosti dlžníka platiť úroky (porovnaj s ustanovením § 723 OZ), je zjavné, že po účinnosti zosplatnenia podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka nastupujú výlučne sankčné mechanizmy. Odvolací súd s poukazom na argumentáciu uvedenú vyššie tak konštatuje, že niet zákonného ustanovenia, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania.

15. Pokiaľ žalobca v odvolaní argumentuje ustanovením § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, odhliadnuc od už uvedeného, že na spotrebiteľský právny vzťah v súlade s ustanovením § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, odvolací súd pre úplnosť považuje za potrebné zdôrazniť, že táto argumentácia žalobcu by bola nesprávna aj za predpokladu aplikability Obchodného zákonníka na nesporebiteľský vzťah. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je zrejmé, že toto zákonné ustanovenie upravuje otázku splácania úrokov výlučne pre prípad predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka. Ustanovenie zakotvuje, že ak sa naplní hypotéza prvej vety (dlžník je oprávnený vrátiť peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve), dlžník nebude povinný platiť úroky pre celé úrokové obdobie dohodnutého úveru v zmysle úverovej zmluvy, ale len do obdobia, kedy peniaze vrátil. Citované znenie ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka tak upravuje výlučne splatnosť úroku len prípade predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka v dôsledku jeho vôle zaplatiť úver predčasne (ktorá situácia v danom spore, odhliadnuc od nemožnosti aplikovať Obchodný zákonník, ani nenastala), pričom je nevyhnutné mať na zreteli aj skutočnosť, že Obchodný zákonník splatnosť úrokov upravuje v ustanovení § 503 ods. 1 a 2, ktoré veriteľa oprávňuje na riadny úrok len do momentu vzniku záväzku vrátiť peňažné prostriedky veriteľovi, nie do momentu ich skutočného vrátenia.

16. Taktiež pokiaľ žalobca v odvolaní argumentuje, že úroky dojednané v zmluve o spotrebiteľských úveroch sú vyjadrením ceny peňazí, odvolací súd poznamenáva, že tento názor nijako nespochybňuje a úrok predstavuje vopred dojednanú odplatu za užívanie istiny. Odvolací súd poznamenáva, že banka, ako veriteľ, počas procesu kontraktácie určuje svoje úverové podmienky v rámci ktorých stanovuje aj odplatu za poskytnutie úveru za isté dohodnuté úverové obdobie a od každého veriteľa konajúceho s odbornou starostlivosťou sa očakáva, že cenu za úver si stanovuje za dané ohraničené úverové obdobie, na ktoré sa úverový vzťah uzatvára, do splatnosti pohľadávky. Preto práve cena za úver za úverové obdobie do splatnosti úveru vyjadruje cenu úveru a je teda pojmovo jednoznačne odlišiteľná od sankcií za omeškание s plnením dlhu veriteľa. Pokiaľ sa žalobca dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve, odvolací súd poznamenáva, že bol to práve veriteľ, ktorý svojim jednostranným právnym úkonom spôsobil zmenu zmluvne dojednaných podmienok a zmenu záväzku, ktorá bola vyvolaná omeškáním spotrebiteľa a viedla k predčasnému zosplatneniu úveru zo strany veriteľa. K predčasnému zosplatneniu záväzku spotrebiteľa došlo teda výlučne konaním veriteľa. Bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou v obsahu záväzku určil aj nový režim ďalšieho plnenia záväzku svojim jednostranným adresným právnym úkonom. Predčasné zosplatnenie úveru je sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Podstatný rozdiel medzi výhodou splátok a stavom jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ pri režime splátok nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy - istiny, ktorá sa iba postupne v pravidelných anuitných splátkach vracia a tento stav nedostatku

je vykompenzovaný nárokom veriteľa na úrok z požičanej istiny. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto voľne nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu s istinou v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Pri vyvolaní stavu predčasnosti splatenia úveru tak vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných podľa splatenia úveru. Týmto právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, ktorým má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov a v dôsledku toho odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s požičanými peniazmi, ktoré dlžník nemá právo ďalej zadržiavať a stratil režim výhody splátok. Pokiaľ teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul zadržiavať peňažné prostriedky u seba a tieto naďalej legitímne užívať, nie je potom ani dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, keď spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by ďalej inkasoval úrok zo sumy, ktorú mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako kedy k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by boli upierané práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd by pripustením takéhoto stavu toleroval založenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami dodávateľa voči spotrebiteľovi a pokiaľ žalobca v odvolaní poukázal na proporcionalitu práv a povinností dlžníka a veriteľa, odvolací súd poznamenáva, že tolerovaním takéhoto stavu by podporoval nielen hrubú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami v neprospech spotrebiteľa, ale aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, respektíve až zneužívať stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Odobrením takéhoto stavu a to priznaním nároku veriteľa po vyvolanej zmene obsahu záväzku požadovať od dlžníka úroky popri úrokoch z omeškania, by sa poprel celý zmysel ochrany spotrebiteľa pred nekonečným nabaľovaním istiny o ďalšie a ďalšie úroky a úroky z omeškania. Pokiaľ tak spotrebiteľ neoprávnene peňažné prostriedky zadržiava, v prípade takéhoto protiprávneho stavu patria zmluvným stranám len sankcie vymedzené v ustanovení § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 a § 3a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z..

17. Pokiaľ žalobca na podporu svojich argumentov poukazuje v odvolaní na viaceré rozhodnutia krajských súdov, v ktorých boli zmenené rozsudky súdov prvej inštancie a odvolacie súdy priznali veriteľovi právo na úroky z úveru aj popri úrokoch z omeškania, odvolací súd konštatuje, že rozhodovacia prax všeobecných súdov v tejto otázke jednotná nie je a taktiež príkladmo uvádza množstvo rozhodnutí krajských súdov judikujúcich právny názor neprípustnosti kumulácie riadnych úrokov a úrokov z omeškania, napr. rozsudok Krajského súdu Trnava, sp. zn. 10Co/403/2016 z 27. 03. 2018, rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn. 24Co/99/2017 z 27. 03. 2018, rozsudok Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 6Co/56/2018 z 28. 03. 2018, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 12Co/16/2018 z 12.04.2018, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/74/2018, sp. zn. 14Co/79/2017, sp. zn. 14Co/148/2018, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 15Co/193/2018 z 07. 11. 2018, rozsudok Krajského súdu Nitra, sp. zn. 5Co/304/2017 z 24. 10. 2018, rozsudok Krajského súdu Trenčín, sp. zn. 19Co/70/2018 z 25. 10. 2018, rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn. 17Co/110/2018 z 08. 11. 2018, rozsudok Krajského súdu Trnava, sp. zn. 4Co/189/2018 z 06. 03. 2019, rozsudok Krajského súdu Žilina, sp. zn. 5Co/337/2018 z 25.06.2019, rozsudok Krajského súdu Košice, sp. zn. 11Co/181/2018 z 24. 07. 2019, rozsudok Krajského súdu Trnava, sp. zn. 24Co/104/2019 z 04. 09. 2019...

18. Navyše, uvedenú otázku riešil aj Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý sa vo svojom uznesení č.k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012 zaoberal sťažnosťou sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 29C 131/2011-127 z 23. novembra 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co 30/2012-145 z 30. mája 2012, ktoré veriteľovi nepriznali po zosplatnení úveru popri nároku na riadne úroky aj úroky z omeškania, pričom súdy vyslovili, že nie je možné priznať žalobcovi úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Oba súdy pri svojej argumentácii poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98. Ústavný súd v predmetnom rozhodnutí vyslovil, že nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré

by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Ústavný súd v predmetnom uznesení vyslovil, že krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo zmluvný úrok patrí sťažovateľovi (úverovému veriteľovi) iba do splatnosti dlhu, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú judikatúru v tejto oblasti. Tento výklad považoval ústavný súd za ústavne akceptovateľný.

19. Odvolací súd považuje súčasne za potrebné poznamenať, že v čase jeho rozhodovania mu bolo známe rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020, v ktorom najvyšší súd, ako dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Je však nevyhnutné prihliadnuť aj na skutočnosť, že aj najvyšší súd v predmetnom rozhodnutí skonštatoval, že Otázka (ne)možnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhohodobej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadrilo, absentuje. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, kedy sa vyprofilovali tri skupiny rozhodnutí. Obdobné právne názory prezentoval NS SR aj v ďalších svojich rozhodnutiach (napr. 8Cdo 147/2020, 8Cdo 118/2020, 8 Cdo 135/2020, 7Cdo 118/2019, 7Cdo 305/2019).

20. V danej konkrétnej veci, ktorá je predmetom tohto odvolacieho konania, je však nevyhnutné zohľadniť špecifiká a osobitosti, ktorými sú jednak osobné, sociálne a majetkové pomery spotrebiteľov - žalovaných 1/ a 2/ a jednak konkrétne zmluvné podmienky, za ktorých bol úver dojednaný s dôrazom na skutočnosť, že ide o spotrebiteľský úver, dojednaný na dlhé časové obdobie (konkrétne do 15. 02. 2034), pri výške úrokovej sadzby 4,99 % p.a. a pri výške dlžnej sumy 16.007,43 eur a za súčasnej povinnosti dlžníkov z tejto sumy platiť úroky z omeškania vo výške 5% ročne od 23.11.2019 do zaplatenia, pri nutnosti zohľadniť aj ekonomické možnosti a sociálnu situáciu dlžníkov (žalovaná 1/ je onkologický pacient, diabetik, zdravotne ťažko postihnutá, s aktuálnym disponibilným príjmom mesačne 60 eur a žalovaný 2/ je starobný dôchodca s mesačným starobným dôchodkom v sume 250 eur). Za týchto podmienok by povinnosť platiť okrem istiny v značnej sume aj popri úrokoch z omeškania z tejto sumy aj zmluvné úroky do dojednanej doby konečnej splatnosti úveru (do 15.02.2034, respektíve až do zaplatenia) by neprimerane, až neúnosne zaťažila spotrebiteľov. Takýto výkon práva dodávateľa za takýchto zmluvných podmienok (zmluvne dojednaná konečná splatnosť spotrebiteľského úveru na 16 rokov a pri povinnosti ešte 15 rokov od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru platiť veriteľovi popri úrokoch z omeškania aj zmluvné úroky) by bol v konkrétnom prípade v rozpore s dobrými mravmi a celkom zjavne pre oboch spotrebiteľov priam likvidačný. Z tohto dôvodu odvolací súd, s poukazom na aj Najvyšším súdom SR v predmetnom rozhodnutí konštatovaný doposiaľ naďalej nejednotný výklad odbornej praxe a rozdielnu judikatúru všeobecných súdov, aj s dôrazom na názor vyslovený Ústavným súdom SR v jeho rozhodnutí č.k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012 a najmä s dôrazom na nutnosť zohľadniť konkrétne zmluvné dojednania v posudzovanej zmluve, ako aj so silným akcentom na nepriaznivú zdravotnú, sociálnu a majetkovú situáciu oboch žalovaných, ktorí sú obaja v pokročilom veku, kedy nie je reálny predpoklad, že by si vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav dokázali do budúcnosti zabezpečiť vyšší zdroj príjmov, potom odvolací súd rozhodol v zmysle dôvodov obsiahnutých v predošlých odsekoch odôvodnenia tohto rozsudku.

21. Aj s poukazom na záver o ústavnej akceptovateľnosti názoru tak súdu prvej inštancie v predmetnej veci, ako aj názoru odvolacieho súdu uvedeného vyššie, možno potom zhrnúť, že právne a skutkové závery v konkrétnej veci vzhľadom na konkrétne okolnosti, na základe ktorých súd prvej inštancie meritorne rozhodol v časti nároku na úroky z úveru po zosplatnení úveru, boli vecne správne. Odvolací súd preto, po oboznámení sa s dôvodmi odvolania a po zvážení všetkých relevantných skutočností rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku II. podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd pre úplnosť poznamenáva, že rozsudok okresného súdu vo výroku I., ktorý nebol odvolaním napadnutý, je právoplatný (§ 367 ods. 2 CSP).

22. V nadväznosti na vecnú správnosť meritórnych výrokov I. (ktorý odvolaním namietaný nebol) a výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie a konštatovanie prevažného procesného úspechu žalobcu (resp. jeho neúspech len v nepatrnej časti), je potom vecne správny aj závislý výrok III. rozsudku, ktorým

súd prvej inštancie v súlade so zásadou zohľadnenia miery procesného úspechu a neúspechu strán sporu vyplývajúcej z ustanovenia § 255 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku priznal žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania voči žalovaným 1/ a 2/ v plnom rozsahu.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán v konaní (§ 255 CSP) a vyslovil, že žalobca, ako procesne neúspešná strana sporu v odvolacom konaní, je povinný zaplatiť procesne v odvolacom konaní úspešným žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania (spočívajúce v poštovnom vynaloženom za vyjadrenie k odvolaniu) v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a to samostatným uznesením.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).